

اندرشکده مجلس خبرگان

مجموعه سالنامه تبیین - اسفند ماه ۱۳۹۶

ن
عربستان
در سال
اول
روندها و رویدادها

الحمد لله

اندیشکده راهبردی تبیین

مجموعه سالنامه تبیین

عربستان در سال ۱۳۹۶، روندها و رویدادها

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۲۶۱۵۳۲۳۹

فهرست

۶	مقدمه
۷	۱. سیاست داخلی
۷	۱-۱. ولیعهدی محمد بن سلمان
۸	۱-۲. سرکوب شیعیان العوامیه
۸	۱-۳. اصلاحات داخلی در جامعه عربستان
۱۱	۲. سیاست خارجی
۱۱	۲-۱. سفر ترامپ به عربستان
۱۲	۲-۲. جنگ یمن
۱۳	۲-۳. بحران قطر
۱۳	۲-۴. ادامه سیاست تنش با ایران
۱۴	۲-۵. افزایش روابط با رژیم صهیونیستی
۱۵	۲-۶. نفوذ در جریانات شیعی منطقه
۱۶	۲-۷. تلاش برای بی ثبات سازی لبنان
۱۷	۲-۸. سفر ملک سلمان به روسیه
۱۸	۳. دورنمای عربستان در سال ۹۷

مقدمه

سیاست عربستان سعودی در سال ۹۶ با تغییر، رویدادهای گوناگون از جمله ولیعهدی محمد بن سلمان، جنگ یمن، بحران قطر، سرکوب شیعیان عربستان، اصلاحات همراه بود. در سال گذشته سعودی‌ها برای تکمیل راهبرد اصلی‌شان در منطقه یعنی ایجاد یک پیمان منطقه‌ای علیه تهران تلاش کردند و در همین راستا تقویت روابط با رژیم صهیونیستی و جریان‌های شیعی در منطقه، در دستور کار مقامات آل سعود قرار گرفت. به‌طور خلاصه می‌توان گفت تلاش برای اجماع‌سازی علیه ایران و محور مقاومت اصلی‌ترین راهبرد سیاست خارجی سعودی در سال ۹۶ بود.

۱. سیاست داخلی

۱-۱. ولیعهدی محمد بن سلمان

مهمترین رویداد عربستان در سال گذشته ولیعهدی محمد بن سلمان است. او که پیش از این به عنوان وزیر دفاع عربستان و جانشین ولیعهد این کشور شناخته می‌شد، در یک کودتای تدریجی که نزدیک به دو و نیم سال طول کشید قدرت بن نایف را محدود و در نهایت وی را برکنار کرد^۱. در همین راستا ملک سلمان، پادشاه عربستان، در ۳۱ خرداد ۱۳۹۶ (۲۱ ژوئن ۲۰۱۷) طی یک فرمان رسمی فرزندش، محمد را به عنوان ولیعهد و جانشین خود معرفی کرد^۲.

با انتخاب محمد بن سلمان به ولیعهدی ما شاهد تحول در سیاست داخلی و خارجی عربستان در سال ۹۶ بودیم. ولیعهد جوان عربستان با توجه به فرهنگ سیاسی خود در کنار خوی عربیت و وهابیتی که در آن رشد کرده، سیاست تهاجمی خود را با ولیعهد شدن تشدید کرد^۳ و در سیاست داخلی دست به اصلاحات فراوانی در زمینه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی زده است.

---

۱. محمد رضا مرادی، پیامدهای منطقه‌ای ولیعهدی محمد بن سلمان در عربستان، اندیشکده راهبردی تبیین، ۱۹ مرداد ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/20459/>

۲. دویچه وله، پادشاه عربستان فرزندش را به عنوان ولیعهد جدید معرفی کرد، ۲۱، ۰۶، ۲۰۱۷، قابل بازیابی در: <http://p.dw.com/p/2f4WI>

۳. عماد اصلانی مناره بازاری، فرهنگ سیاسی محمد بن سلمان و سیاست خارجی جدید عربستان، اندیشکده راهبردی تبیین، ۲۳ آبان، ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/21974/>

۱-۲. سرکوب شیعیان العوامیه

از ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۶ (دهم ماه می ۲۰۱۷)، با تخریب منازل شیعیان العوامیه و کشتار آنها به بهانه‌هایی مانند نوسازی بافت فرسوده، مبارزه با تروریسم و دیگر موارد مطرح شده از سوی آل سعود، سرکوب اقلیت شیعه‌ی عربستان شکل تازه‌تری به خود گرفت. از سال ۱۳۸۹ (۲۰۱۱) شیعیان عوامیه در صحنه‌های اعتراضات مسالمت‌آمیز نقش فعال و جدی داشتند، از این رو آل سعود همیشه آنها را خطری جدی برای بقای حکومت خود می‌داند و سرکوب آنها را در دستور کار داشته‌است. در پی اعلام رسمی سفر ترامپ به عربستان سعودی در اوایل خرداد ماه سال ۹۶، دور جدید حملات به منطقه قطیف به بهانه لزوم تخریب منازل روستای المسوره زادگاه شیخ نمر، برای مقابله با تروریسم آغاز شد. سرکوب و به حاشیه راندن شیعیان، نشان از ریشه‌های عمیق درگیری آل سعود با اقلیت شیعه دارد. اهداف متفاوتی برای این سرکوب مطرح شده است اما قدرت‌نمایی، تقویت جایگاه بن سلمان و تخریب نماد مقاومت شیعیان عربستان می‌تواند به عنوان اهداف اصلی این سرکوب به حساب آید.

۱-۳. اصلاحات داخلی در جامعه عربستان

تلاش محمد بن سلمان در راستای افزایش مشروعیت اجتماعی خود در عربستان باعث شده تا او دست به اصلاحات گسترده‌ی داخلی بزند. چالش‌های پیشروی اقتصاد عربستان در کنار نگاه سیاسی به اقتصاد باعث شد تا محمد بن سلمان برای مقابله با افت قیمت نفت، کاهش درآمدهای

---

۴. عماد اصلانی مناره بازاری، سرکوب مردم العوامیه از سوی عربستان؛ دلایل و روندها، اندیشکده راهبردی تبیین، ۱۹ شهریور ۱۳۹۶، قابل‌بازیابی در:

دولت و پایان یافتن منابع پولی این کشور، اصلاحات اقتصادی را در دستور کار خود قرار دهد و در چارچوب طرح موسوم به «چشم انداز ۲۰۳۰» از اتکای عربستان به تولید و صادرات نفت بکاهد.^۵

تشکیل کمیته مبارزه با فساد با دستور ملک سلمان و به ریاست ولیعهد طرحی دیگر برای حفظ قدرت در خاندان آل سلمان و افزایش محبوبیت محمد بن سلمان در جامعه عربستان است. اقدامات فساد ستیزانه محمد بن سلمان با تشکیل کمیته مبارزه با فساد و دستگیری بسیاری از شاهزادگان و مقامات سعودی جنبه عملی بیشتری به خود گرفت. این موضوع باعث می شود تا راه برای برتخت نشستن بن سلمان هموار شود. از سوی دیگر فرمان‌های ملک سلمان نیز به اصلاحات سیاسی و نظامی در این کشور کمک کرد.^۶

اسلام میانه به عنوان اولین گام در راستای ایجاد اصلاحات اجتماعی عربستان در سال گذشته از سوی محمد بن سلمان مطرح شد. این اصلاحات اولین نمود عینی خود را درباره زنان داشت. اعطای حق رانندگی، حق صدور فتوا از سوی زنان، ایجاد باشگاه بوکس برای زنان در جده و چند اصلاح دیگر از جمله مهمترین مواردی است که در سال گذشته به عنوان نماد تغییرات اجتماعی در عربستان مطرح شد.^۷ تغییر در تفسیر مبانی دینی وهابیت گام بعدی محمد بن سلمان برای ایجاد اصلاحات اجتماعی بود. در همین راستا ملک سلمان دستور به تشکیل «مجمع خادم

---

۵. عماد اصلانی مناره بازاری، طرح‌های محمد بن سلمان برای توسعه اقتصادی عربستان، اندیشکده راهبردی تبیین، ۸ آذر ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/22352/>

۶. عماد اصلانی مناره بازاری، عربستان؛ جوان‌گرایی یا تثبیت محمد بن سلمان در ساختار قدرت؟، اندیشکده راهبردی تبیین، ۸ اسفند ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/24688/>

۷. عماد اصلانی مناره بازاری، بررسی زمینه‌های اجتماعی کسب و تثبیت قدرت محمد بن سلمان، اندیشکده راهبردی تبیین، ۲۰ آذر ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/22623/>

الحرمین شریفین ملک سلمان بن عبدالعزیز آل سعود برای حدیث نبوی « را داد که وظیفه این مجمع تفسیر احادیث نبوی است»^۸.

---

۸. اندیشکده راهبردی تبیین، نهاد سازی دینی برای سلطنت پایدار در عربستان، ۸ آبان ۱۳۹۶، قابل بازیابی در: <http://tabyincenter.ir/21728/>

۲. سیاست خارجی

۱-۲. سفر ترامپ به عربستان

دونالد ترامپ، در اولین سفر خارجی‌اش از زمان رسیدن به قدرت، عربستان را انتخاب کرد. رئیس‌جمهور ایالات متحده در ریاض با ملک سلمان و مقامات بیش از ۴۰ کشور مسلمان دیدار کرد. این سفر تأثیر بسیاری بر سیاست داخلی و خارجی عربستان داشت. در اولین نگاه این سفر به معنای بازسازی روابط ریاض- واشنگتن در دوران ترامپ تعبیر شد. از سوی دیگر دولت جدید آمریکا که با شعار افزایش جدیت برای مقابله با داعش، به قدرت رسیده بود، تقویت روابط با متحدان منطقه‌ای واشنگتن را یک تلاش جدید برای مقابله با تروریسم تفسیر کرد. اما آنچه برای عربستان و ایالات متحده به عنوان هدف اصلی در نظر گرفته می‌شود، تضعیف ایران در منطقه است.^۹

این سفر تأثیر عمیقی بر ساختار حاکمیتی عربستان داشت زیرا بعد از پایان این سفر بود که محمد بن سلمان توانست محمد بن نایف را از اریکه قدرت به زیر بکشاند و خود به ولیعهدی برسد. در واقع ملک سلمان توانست حمایت ترامپ از فرزندش را با بستن میلیاردها دلار قراردادهای تسلیحاتی و تجاری با واشنگتن به دست آورد.

۹. یوسف سیفی، سفر ترامپ به ریاض و چشم‌انداز طراحی آمریکایی - سعودی، اندیشکده راهبردی تبیین، ۴ تیر ۱۳۹۶، قابل‌بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/19770/>

۲-۲. جنگ یمن

جنگ یمن در سال ۹۶ ادامه پیدا کرد و عربستان در این سال سعی نمود با بزرگنمایی تهدید انصارالله و ایران‌هراسی یک اجماع منطقه‌ای علیه نیروهای مقاومت یمن و ایران ایجاد کند.^{۱۰} عربستان برای پایان بخشیدن به بحران یمن، سه اقدام در سال ۹۶ اعمال کرد. نخست از طریق جنگ رسانه‌ای شلیک موشک به سمت فرودگاه ملک خالد را تسلیح انصارالله را از سوی ایران جلوه داد و از این طریق توانست اتحادیه عرب را علیه انصارالله و ایران تحریک کند و حتی سخنگوی آمریکا در سازمان ملل با نمایش یک موشک سوخته در جمع خبرنگاران ایران را به ارسال سلاح به انصارالله متهم کرد.

راهبرد دیگر عربستان دست زدن به جنایت‌های بزرگ بود تا با تحمیل هزینه‌های مالی و جانی فراوان بر انصارالله، این جنبش مقاوم را تسلیم خواسته‌های خود کند. تحریم‌های اقتصادی، محاصره‌ی یمن و تخریب زیرساخت‌های یمن بخشی از این جنایت‌های بزرگ بودند که با هدف تحمیل هزینه بر انصارالله اجرایی شدند. راهبرد سومی که عربستان سعی داشت از آن برای تسلیم نیروهای مردمی استفاده کند. ایجاد شکاف میان علی عبدالله صالح و انصارالله بود که در نهایت به فتنه صنعا و قتل علی عبدالله صالح منجر شد.^{۱۱} از سوی دیگر عدم هم‌پوشانی منافع، سهم خواهی امارات و تلاش برای تجزیه جنوب یمن باعث شد تا درگیری‌ها در عدن آغاز و اختلافات میان عربستان و امارات پررنگ‌تر شود.

۱۰. اندیشکده راهبردی تبیین، عربستان در سالی که گذشت، ۲۶ اسفند ۱۳۹۴، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/11182/>

۱۱. عماد اصلانی مناره بازاری، بحران یمن؛ بررسی اختلافات عربستان و امارات، اندیشکده راهبردی تبیین، ۵ اسفند ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/24577/>

۲-۳. بحران قطر

پیش از سفر ترامپ به عربستان، دوحه که از قدرت یافتن عربستان در منطقه در هراس بود، با رئیس جمهور ایران گفتگو کرده و خواستار تقویت روابط همه جانبه شده بود و بعد از بازگشت شیخ تمیم از ریاض، سخنانی از زبان او در رسانه‌های قطر نقل شد، که در آن از محور مقاومت حمایت و ایران را وزنه قدرتمند منطقه نامیده بود. هر چند این سخنان تکذیب شد اما عربستان و هم پیمانانش به بهانه این سخنان و حمایت قطر از تروریسم دوحه را تحریم کردند. آنها برای پایان بخشیدن به این اقدام خود بر قطع روابط دیپلماتیک قطر با ایران و ترکیه، عدم حمایت این کشور از اخوان المسلمین و تجهیز تروریسم در منطقه پافشاری کردند. پیرو این چالش کشورهای تحریم کننده قطر، تمامی راه‌های زمینی، دریایی و هوایی خود را با قطر بستند و هرگونه روابط دیپلماتیک با دوحه را منوط به پذیرش شروط خود از سوی قطر دانستند. در همین راستا امیر قطر نیز نه تنها از ایران پشتیبانی کرد؛ بلکه در مقابل تلاش عربستان و متحدانش برای انزوای ایران ایستادگی کرد.^{۱۲}

۲-۴. ادامه سیاست تنش با ایران

بخش عمده‌ای از سیاست خارجی عربستان در غرب آسیا، معطوف به جلوگیری از توسعه نفوذ تهران در منطقه است. اگر تا پیش از این، توافق هسته‌ای و برجام به ذهنیت تقابلی مقامات ریاض شکل داده بود، افزایش نقش ایران در بحران‌های منطقه‌ای و چالش‌های پیش روی سیاست‌های منطقه‌ای عربستان در حال حاضر، باعث افزایش تنش میان عربستان و ایران شده

۱۲. ندا سانچ، چرا کار عربستان و قطر به اینجا کشید؟، BBC فارسی، ۵ ژوئن ۲۰۱۷، قابل بازیابی در: <http://www.bbc.com/persian/world-features-40162963>

است. با نگاهی به تحولات منطقه می‌توان به خوبی تغییر موازنه قدرت به سود ایران در منطقه را مشاهده کرد. عربستان امیدوار بود با سقوط دولت بشار اسد در سوریه و پیروزی سریع در یمن، ایران را تحت فشار قرار دهد، اما پیروزی دمشق و همپیمانانش، طولانی شدن جنگ در یمن، انتقادهای بین‌المللی به اقدام نظامی عربستان و همچنین پیروزی متحدان ایران در عراق علیه داعش موازنه را به سود تهران تغییر داد. از این منظر سیاست افزایش تنش در روابط میان ایران و عربستان به عنوان سیاست راهبردی ریاض در منطقه به حساب می‌آید و حتی عادل الجبیر وزیر خارجه عربستان سخنان مقامات ایران در مورد بهبود روابط را خنده دار دانسته است.^{۱۳}

۲-۵. افزایش روابط با رژیم صهیونیستی

با روی کار آمدن سلمان بن عبدالعزيز، روابط عربستان و رژیم صهیونیستی در مسیر عادی سازی قرار گرفت. از دید بسیاری از کارشناسان همگرایی میان عربستان و رژیم صهیونیستی از سال ۲۰۱۵ (۱۳۹۳) تا به حال به حدی است که به تشکیل ائتلافی غیر رسمی میان این دو رژیم برای مقابله با ایران منجر شده است و مسائلی چون حضور کم رنگ عربستان در نشست فوق العاده سازمان همکاری‌های اسلامی استانبول در ۲۲ آذر ۱۳۹۶ نمونه‌ی بارزی از این ائتلاف می‌تواند باشد. در حال حاضر ما باید به این دید به آینده روابط میان عربستان و رژیم صهیونیستی نگاه کنیم که این دو رژیم به هم نیاز دارند و هر دو به دنبال گسترش روابط هستند. این موضوعی است که عادل الجبیر وزیر خارجه عربستان به آن اذعان کرد و در مصاحبه با رسانه‌های عربی گفت:

۱۳. یورو نیوز، وزیر خارجه عربستان: سخنان مقامات ایران در مورد بهبود روابط خنده دار است، ۲۰۱۷/۰۹/۰۶، قابل بازیابی در:

<http://fa.euronews.com/2017/09/06/saudi-arabia-says-iran-s-claims-of-approchement-was-laughable>

«به محض دستیابی به یک راهکار دایمی برای منازعه اسرائیلی - فلسطینی، کلیه کشورهای عربی و اسلامی، اسرائیل را به رسمیت خواهند شناخت.»^{۱۴}، لذا سعودی ها به دنبال افزایش نفوذ خود در جهان عرب با تکیه بر حل مسئله فلسطین و رژیم صهیونیستی برای عادی سازی روابط و به رسمیت شناخته شدن این رژیم از سوی کشورهای عربی منطقه هستند.

۲-۶. نفوذ در جریانات شیعی منطقه

عربستان برای کسب برتری در منطقه و ضدیت با جمهوری اسلامی ایران، به دنبال تعامل با شیعیان منطقه بالاخص شیعیان لبنان و عراق است. اتخاذ این رویکرد دارای منشا داخلی و خارجی است که نهایتا عربستان را مجبور کرده است از هویت وهابی خود فاصله بگیرد و برای تامین منافع سیاست خارجی با بخشی از شیعیان تعامل کند. ارتباط با مقتدی صدر در عراق و عبدالامیر قبلان در لبنان، مصداق‌هایی از ادعای مذکور هستند. وجه اشتراک این گروه‌های شیعه این است که فعالیت‌هایی انجام می‌دهند که بعضا در راستای مواضع محور مقاومت نیست. از این منظر، عربستان می‌کوشد با ارتباط‌گیری با این گروه‌ها، عملا به حوزه نفوذ ایران وارد شده و بازی جدیدی را آغاز کند.^{۱۵}

---

۱۴. عماد اصلاتی مناره بازاری، مواضع عربستان در قبال رژیم صهیونیستی؛ رویدادها و روندها، اندیشکده راهبردی تبیین، ۱۸ دی، ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/23269>

۱۵. محمد رضا عرب، اهداف عربستان از تلاش برای هم‌گرایی با شیعیان عرب، ۲۳ شهریور، ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

<http://tabyincenter.ir/20957/>

تلاش ریاض برای نفوذ در منطقه باعث شد تا جایگاه برخی جریان‌های شیعی در سیاست خارجی عربستان به عنوان یک هم‌پیمان تاکتیکی و نه استراتژیک، قابل بررسی شود. در این راستا باید توجه داشت که عربستان در نوع مواجهه با جریان‌های شیعی بر هویت مشترک عربی آنان با مردم عربستان تأکید می‌کند، همچنان که در اصول اساسی وزارت خارجه عربستان بر اصل عربیت و خاستگاه سعودی آن تأکید شده است. سعودی از این طریق اولاً از صرف هزینه اختلافات مذهبی در تعامل با شیعیان عرب رهایی می‌یابد و ثانیاً از فشار افکار عمومی جهان عرب که عمدتاً سنی هستند، خلاص می‌شود.

۲-۷. تلاش برای بی‌ثبات سازی لبنان

تلاش عربستان در بی‌ثبات سازی لبنان با استعفای سعد حریری در ریاض آغاز شد. با توجه به شرایط داخلی لبنان و بیانیه‌ای که سعد حریری در زمان اعلام استعفای خود خواند، به نظر می‌رسد ریاض در پی چند هدف به این اقدام متوسل شده است. اول اینکه، با ایجاد بی‌ثباتی و خلاء سیاسی بر افکار عمومی لبنان، اثر بگذارند و توجه مردم را به وضعیت اقتصادی لبنان و تحریم‌هایی که آمریکا علیه حزب‌الله وضع کرده است، معطوف کنند. ثانیاً در انتخابات آتی، مردم لبنان باید بین آرمان‌های مقاومت و ضدیت با رژیم صهیونیستی و در مقابل، مشکلات اقتصادی که بانک‌های لبنانی در تعامل با حزب‌الله با آن مواجه خواهند شد یکی را انتخاب کنند. درباره بعد منطقه‌ای نیز، هدف اصلی سعودی‌ها مهار ایران در غرب آسیا است. برای دستیابی به چنین هدفی، در ابتدا باید لبنان را از هم‌پیمانی ایران جدا کرد و این با تضعیف حزب‌الله امکان‌پذیر خواهد شد.^{۱۶}

۱۶. محمد رضا عرب، اهداف داخلی و منطقه‌ای استعفای سعد حریری، اندیشکده راهبردی تبیین، ۱۶ آبان، ۱۳۹۶، قابل بازیابی در:

در واقع می‌توان اعلام استعفای سعد حریری در ریاض و دیدارهای متعدد او با مقامات سعودی را نشان از طرحی با محوریت مهار ایران قلمداد کرد که در بعد داخلی لبنان بر تضعیف و تحدید حزب‌الله با بی‌ثبات کردن لبنان مبتنی شده و در بعد منطقه‌ای با محوریت کاهش نفوذ ایران و افزایش توان اثرگذاری عربستان تدارک یافته است.

۲-۸. سفر ملک سلمان به روسیه

سفر پادشاهی عربستان در سال ۹۶ به روسیه سفری بی سابقه بود، لذا برای بسیاری از تحلیلگران این سفر به عنوان حرکتی مهم در روابط میان ریاض و مسکو به حساب می‌آید. اما آنچه در این سفر نمود بسیاری داشت نزدیکی اهداف کوتاه مدت و تاکتیکی در کنار عمق اختلافات استراتژیک میان روسیه و عربستان بود. مسئله‌ای که در سخنان ملک سلمان و عادل الجبیر در مسکو به وضوح دیده شد و نشان داد که بیش از آنکه روابط استراتژیک میان روسیه و عربستان حکم‌فرما باشد، روابط این دو کشور بر مبنای نیاز متقابل بوجود آمده است. سفر ملک سلمان به روسیه توانست تا حد زیادی کرملین را به عنوان یکی از قدرت‌های تأثیرگذار در منطقه تثبیت کند.

از سوی دیگر درک عربستان از موقعیت منطقه‌ای خود نیز باعث شده تا به نیازش به ارتباط با روسیه بیشتر از قبل پی‌ببرد و با انعطاف‌های نسبی که در زمینه‌های اختلافی از جمله در بحران سوریه از خود بروز داده، تلاش می‌کند تا از مسکو به‌عنوان کانالی برای ارتقای موقعیت منطقه‌ای خود بهره‌برد. از سوی دیگر روسیه نیز به این نتیجه رسیده‌است که بدون حضور عربستان نمی‌تواند بخشی از اهداف خود را در منطقه محقق سازد^{۱۷}.

۱۷. عماد اصلانی مناره بازاری، سفر پادشاه عربستان به روسیه؛ اهداف و چالش‌ها، اندیشکده راهبردی تبیین، ۱ آبان، ۱۳۹۶، قابل‌بازیابی در:

۳. دورنمای عربستان در سال ۹۷

عربستان در سال ۹۷ تلاش برای موازنه سازی داخلی و خارجی و اتخاذ سیاست تقابلی در قبال ایران و محور مقاومت را همچنان ادامه خواهد داد و سعی می کند تا برای ضربه زدن به آنها همکاری سیاسی و امنیتی خود با رژیم صهیونیستی را آشکارتر و نمایان تر دنبال کند. از طرفی رژیم سعودی بعد از شکست در عرصه های میدانی از محور مقاومت و ایران، با توجه به نزدیک شدن موسم انتخابات در عراق و لبنان تلاش خواهد کرد با تأثیرگذاری بر انتخابات این دو کشور متحد ایران، هم پیمانان خود را وارد مجلس این کشورها کند. عربستان با سرمایه گذاری در پروژه های بازسازی عراق و تلاش برای بهبود روابط با دولت لبنان زمینه ها را برای فشار به نیروهای مقاومت و ایران در منطقه فراهم خواهد ساخت.

بحران یمن دومین چالش ادامه دار سعودی ها در سال ۹۷ خواهد بود. این بحران وارد چهارمین سال خود می شود و با تداوم وضعیت فعلی، عربستان امکان برون رفت از آنرا نخواهد داشت. در سال ۹۷ نمی توان در پایان بخشیدن به این بحران تحولی جدی را تصور کرد.

از سوی دیگر تقویت دیپلماسی چندجانبه گرا راهبرد دیگر سیاست خارجی عربستان در سال ۹۷ خواهد بود. این رژیم سعی خواهد کرد با توزیع متوازن دیپلماسی ارتباط خود با قدرت های بزرگ و دولت های دیگر را افزایش دهد و این هدف با توسعه و گسترش رفت و آمد دیپلماتیک محقق خواهد شد. حضور و سرمایه گذاری در حوزه های اقتصادی عربستان از سوی کشورهای منطقه در راستای افزایش توان اقتصادی عربستان و سرمایه گذاری ریاض در کشورهایی که با ایران در آن حوزه ها دچار تعارض و تقابل هستند در راستای تضعیف نقش ایران در سال جدید دنبال خواهد شد.^{۱۸}

۱۸. برای مطالعه بیشتر، حسن احمدیان، عربستان ۲۰۱۸، ویژه نامه ۲۰۱۸، مؤسسه افق آینده پژوهی راهبردی، صص ۱۴-۱۷

سال ۹۶ برای عربستان، سرشار از رویدادهای مهم و تأثیرگذار بود. ما در این نوشتار سعی داریم با بررسی برخی از این رویدادها، دور نمای اجمالی از سال آینده این کشور را ارائه نمائیم.

انديشكده عربستان

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران: